

Καρδιακός Χρόνος

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική Ζωή](#)

[Ηλίας Λιαμής, Σύμβουλος Ενότητας Πολιτισμού](#)

Πέρα από τα ξεφαντώματα, τις ευχές, τις αποφάσεις, τις ελπίδες και τους απολογισμούς που φέρνει κάθε πρωτοχρονιά, μια αδιόρατη μελαγχολία αιωρείται πάνω από τα γιορτινά τραπέζια, τις στολισμένες σάλες και τις κοπές της βασιλόπιτας. Πέρα από έθιμα ανάμεσα στους λαούς, πέρα ακόμη και από τις διαφορετικές μετρήσεις του χρόνου και τις διαφορετικές ενάρξεις της νέας χρονιάς, σε ένα συμφωνούν όλοι οι άνθρωποι και σε ένα εκβάλλουν τα συναισθήματά τους: Στην κοινή διαπίστωση πως ο χρόνος περνά και πως το πέρασμά του αυτό βιώνεται ως φθορά και ως προσέγγιση ενός αναπόφευκτου τέλους.

Το πέρασμα του χρόνου είναι ίσως το μόνον άξιο λόγου θέμα του παγκόσμιου προβληματισμού και είναι και το μόνο που καθιστά άξιο λόγου κάτι: Μια κατασκευή, έναν φιλοσοφικό στοχασμό, έναν τρόπο ζωής, μια θυσία, μια σχέση. Στην πραγματικότητα, ένα είναι το ερώτημα: Μπορεί να υπερβεί κάτι την φθορά; Μπορεί να νικήσει κάτι ή Κάποιος τον θάνατο;

Για την χριστιανοσύνη, ο χρόνος μετριέται με βάση την εξ ύψους επίσκεψη Εκείνου που νίκησε τον θάνατο και που, στην πραγματικότητα, άλλαξε τον χαρακτήρα του χρόνου. Ο Νικητής του θανάτου αποβαίνει ουσιαστικά και Μεταμορφωτής του χρόνου. Κάτι περισσότερο: Ο Χριστός κατακλύζει τον χρόνο, διασπά τα στεγανά ανάμεσα στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον, εισέρχεται στον ιστορικό χρόνο αλλά, αντί να υποκύψει στην γραμμική του εξέλιξη, διαστέλλει απείρως την στιγμή και την ταυτίζει με το πρόσωπό Του:

«Απαρχή Χριστός, μεσότης και τελειότης• εν πάσι γαρ ο εν τους πρώτους, εν τε τοις μέσοις και εν τελευταίοις ως εν τοις πρώτοις εστί... Τα πάντα και εν πάσι Χριστός» (Αγ. Συμεών Νέου Θεολόγου, ΙΙΙ,1).

Η Εκκλησία αποτελεί διαρκή προέκταση ιστορικού γεγονότος, του οποίου τίποτε το υλικό δεν υπάρχει πλέον. «Ωσει άνθος του αγρού», όπως αναφέρει και ο μέγας προφητάναξ και ποιητής έχουν μαραθεί - και δεν ξέρει κανείς ούτε τον τάφο τους- όλοι οι άνθρωποι που υπήρξαν μάρτυρες της παρουσίας του Χριστού: Οι ποιμένες, οι μάγοι, ο Ηρώδης, τα σφαγιασθέντα βρέφη, οι ακροατές του κηρύγματός Του, οι Ρωμαίοι σταυρωτές του, οι Φαρισαίοι, κι άλλοι κι άλλοι... Κι όμως, το γεγονός αυτό, η ενανθρώπιση του Θεού, είναι εδώ, διαθέσιμο και λυτρωτικό ανά πάσα στιγμή, έτοιμο να σηματοδοτήσει την προσωπική πρωτοχρονιά του καθενός,

ζωντανό όσο το πρώτο κλάμα του βρέφους που μόλις έχει βγει από της μήτρα της μητέρας του.

Δεν υπάρχει πλέον παρελθόν, διότι τίποτε δεν έχει περάσει. Αυτό που νομίζουμε πως ήταν, είναι. Και όλος ο χρόνος που καταγράφουμε ως περασμένο, ήταν το κάλυμμα αυτού ακριβώς το γεγονότος ή μάλλον του προσώπου Του. Αυτός είναι το πρόσωπο που προετοιμάζε την πλήρη Του αποκάλυψη, επιλέγοντας κατά την πανσοφία Του την καταλληλότερη στιγμή.

Δεν υπάρχει μέλλον, διότι δεν αναμένουμε πλέον τίποτε. Η εκπλήρωση όλων των πόθων και των καημών του αυτοεξόριστου ανθρώπου και της έρημης καρδιάς του έχει ήδη εμφανιστεί και βρισκόμαστε ήδη μέσα στην αγκαλιά Του. Τίποτε «καινόν υπό τον ήλιον» δεν μπορεί αν συμβεί παρά μόνον η ολοένα και εντονότερη βίωση της μακαριότητας από την Πατρική τρυφερότητα που βρίσκει χίλιους δυο τρόπους να κάνει διαρκώς απτή την παρουσία της.

Όλα είναι τώρα, όλα συμβαίνουν τώρα και είναι στην απόφαση τού καθενός να εγκαταλείψει τη σχεδία, με την οποίαν διαπλέει ένα τρελό χείμαρρο με βέβαιη κατάληξη και να γίνει μέρος της κοίτης, που ορίζει την κατεύθυνση της ροής.

Ναι, είναι αλήθεια πως η υπέρβαση αυτή είναι αλληπάλληλη. Η παγίωση εκτός ροής δεν είναι του αιώνας τούτου. Η βιωτή αποτελεί διαρκή διάλογο, διάλογο σκληρό και επικίνδυνο, όχι μεταξύ πονηρών και αγαθών λογισμών, χι μεταξύ ηθικής και ανηθικότητας, οι μεταξύ τιμής και ατιμίας, όχι μεταξύ σκληρότητας και καλοσύνης, αλλά μεταξύ χρόνων. Του αδυσώπητου δυνάστη φθοροποιού γραμμικού χρόνου και του καρδιακού χρόνου, εκείνου δηλαδή που έχει πάρει σχήμα και μορφή από την παρουσία του Κυρίου του χρόνου μέσα στον άνθρωπο.

Το «άρχειν» επί του χρόνου αποτελεί προίκα τού κατ' εικόνα. Η οδύνη του αγγίγματος της ροής του επί των ψυχών και των σωμάτων μας δεν αποτελεί επίδειξη της παντοδυναμίας του αλλά αποκάλυψη ημών, των εμπαθών σχηματοποιών του. Ουσιαστικά βιώνουμε τις οδυνηρές συνέπειες της αποκοπής από Εκείνον, που ως Ων και Ην και Ερχόμενος, ξαναχτυπά την πόρτα της καρδιάς μας και μας καλεί να μετατρέψουμε τον αδηφάγο χρόνο σε χρόνο ζωοποιό.

Τα μέγιστα λάφυρα του Αναστάσιου κυρίου κατά την κάθοδό του στον Άδη δεν αποτελούν οι ψυχές των περασμένων ανθρώπων, αλλά ο ίδιος ο χρόνος, που σφιχταγκαλιασμένος από τον Μέγα Διαβολέα και με συνεργό την σκοτισμένη ανθρώπινη καρδιά, κατάντησε δύναμη θανάτου και μάλιστα τραγικά επώδυνου ως προαναγγελθέντος.

Η ανθρώπινη καρδιά, που έχει καθαρθεί και έχει αναγνωρίσει μέσα της το φως της υπέρχρονης και συνάμα εν χρόνω παρουσίας, μετατρέπει την κάθε ανάνηψη από τις καθημερινές πτώσεις σε πρωτοχρονιά σωτηρίας, σε πρώτη μέρα μιας άλλης βιωτής, σε «ευλογητός» μιας βασιλείας κυρίαρχης σε παρελθόν, παρόν και μέλλον. Το περίφημο μυστήριο του θανάτου, το μέγα και φοβερό, ο αναιρετής κάθε ευσεβούς πόθου και κάθε μεγάλου κατορθώματος, ο Μέγας είρων απέναντι σε κάθε ανθρώπινη μεγαλοστομία και σχεδιασμό, ο καγχαστές της ανθρώπινης ψευδαίσθησης για τον έλεγχο των πάντων, αποτελεί το αντεστραμμένο μυστήριο της ζωής, του λίκνου μιας ένθεης αναζήτησης ενός Αγαπημένου, που, όταν βρεθεί, κάνει αδιάφορη την ύπαρξη Κόλασης και Παραδείσου και ακούει όπως ο Άγιος

Πορφύριος τον Θεό να φωνάζει:

“Βρω, σας έχω φίλους! Σας αγαπάω! Δεν κρατάω την κόλαση στο χέρι. Δεν σας φοβερίζω... Σας θέλω να χαίρεστε μαζί μου τη ζωή”»

Οι λέξεις αυτές είναι μαζί ηχώ Θεού και ηχώ καρδιάς που έχει ξεπεράσει τον πτωτικό και θανατερό χρόνο και έχει γίνει συνδημιουργός και συγκυρίαρχος του χρόνου της καταλλαγής μια της συμφιλίωσης με Θεό και ανθρώπους. Είναι η ηχώ της κοίτης που κατευθύνει τον χρόνο προς το Δέλτα μια δυναμικής αιωνιότητας που η αγάπη θα είναι διαρκώς ένα δημιουργικό παρόν με τρόπους που μόνον ο Θεός γνωρίζει. Εμείς όμως γνωρίζουμε για Εκείνον πως ο χρόνος είναι η έκφραση της επιθυμίας Του να κινείται αγαπητικά και την αγαπητική αυτή κίνηση θέλησε να εξαγιάσει, εισερχόμενος στην ανθρώπινη ιστορία. Ο Θεός αγαπά την κίνηση του χρόνου και παρακαλεί και για τους αγαπημένους του, όχι να βγούνε από τον κοσμικό χρόνο, αλλά να προστατευτούν από τον Πονηρό και τις θανατηφόρες παγίδες του (Ιω. 17,15), με πρώτη τον πανικό μπροστά στον χρόνο που οδηγεί στο «τίποτε».

Κάθε στιγμή και μια απόφαση: Τι σχήμα θα δώσω στη στιγμή; Κι αν μοιάζω μικρός μπροστά στη δύναμη της, τη ταχύτητά της να φεύγει και την ορμή των μελλοντικών στιγμών να τρέχουν να καλύψουν την άβυσσο του παρόντος, παίρνω το θάρρος και τ' αποφασίζω:

Εγώ έκανα το χρόνο μου ορμή προς θάνατον. Η καρδιά μου ακόμη πολεμάει με το σκοτάδι και μέχρι να νικήσει, ο χρόνος θα συνεχίσει να με εμπαίζει ως δήθεν παντοδύναμος και ατρόμητος. Δεν θα απαρνηθώ όμως τον πόθο μου για εκείνο το «για πάντα». Και δε χωράει το μυαλό μου ένα «για πάντα» μακριά Του. Στον Άδη μου θ' ανοίξω οπή για να κατέλθει και να λυτρώσει κι εμένα και τον δυνάστη χρόνο μου. Διότι κι ο χρόνος, ως κίνηση αγάπης πλάστηκε και από τον σκοτισμό μου πλανιέται σα χαμένος, ρουφώντας ζωές. Μαζί θα σωθούμε και μαζί θα πιάσουμε το χέρι Του, εκτοξευόμενοι σε τροχιές ενός άλλου, αναγεννημένου σύμπαντος που έρχεται και ήδη είναι εδώ._

<https://bit.ly/3pJa6bN>